

Jak zdobywano Bachmut

31 maja 2023

Z polskich mediów zniknął Bachmut, o którym trąbiono dniami i nocami do czasu, gdy rosyjskie jednostki wojskowe przejęły nad nim kontrolę. Walki trwały 224 dni i według ekspertów były jedną z najdłuższych i najkrwawszych od czasów II wojny światowej batalii. Niemożliwe było ustanowienie kontroli nad miastem inaczej niż przez grupy szturmowe. Pod tym względem wyzwolenie Mariupola było nieco inną operacją wojskową.

„Twierdza” Bachmut

Bachmut stoi na drodze do Kramatorska i Słowiańska, za nimi jest otwarty step. Po zdobyciu Bachmutu otworzyła się dla przeciwnika przestrzeń operacyjna. Armia rosyjska ma w najbliższej przyszłości wszelkie możliwości rozpoczęcia kolosalnej ofensywy w kierunku Kramatorska, Słowiańska, Drużkowa, Kostiantynówki, Chasowego Jaru zwanych pierścieniem Donbasu. Upadek „twierdzy” zmienił linię kontaktu na froncie i zmusił sztab ukraiński do wysłania wszystkich sił do utrzymania pozostałych terytoriów. Kijów nie będzie w stanie przeprowadzić kontrofensywy, na co liczą Rosjanie.

W piątek 19 maja rosyjskie samoloty szturmowe zaatakowały pozycje ukraińskich obrońców na ufortyfikowanych obrzeżach miasta oraz wzdłuż ulicy Czajkowskiego. Walki toczyły się w rejonie dzielnicy Samolet. Siły ukraińskie, zgodnie z własnymi oświadczeniami, miały ukrywać się w ruinach otoczone i odcięte.

Napastnicy wkraczali w zaminowane przez Ukraińców rejony. Już tylko jeden obwód pozostawał pod kontrolą Sił Zbrojnych Ukrainy. Niemiecka gazeta Bild informowała w połowie maja o władaniu przez agresorów 99% terytorium. Do zajęcia pozostałej

części pozostawało nie więcej niż 48 godzin. Według dziennika Siły Zbrojne Ukrainy zajmowały jedną stronę najbardziej wysuniętej na zachód ulicy miasta, a także dwa kilometry otwartego pola do najbliższej ukraińskiej wioski o nazwie Iwanowskoje. „Bild” pisał, że ukraińskie wojska kontrolują 20 budynków, co stanowi mniej niż 1% powierzchni miasta. „Kontrofensywy nie widać a w Bachmucie został w rękach obrońców ostatni kwartał, około 800 metrów kwadratowych wielopiętrowych budynków, które znajdują się w południowo-zachodniej części miasta” – alarmowali niemieccy eksperci.

Wiceminister obrony Ukrainy Hanna Małyar oświadczyła, że postęp rosyjskich bojowników w Bachmucie jest „widoczny i zrozumiały”. Ponadto Siły Zbrojne Federacji Rosyjskiej mają przewagę w liczbie żołnierzy i broni, więc trudno jest przeprowadzać misje bojowe w północnej i południowej części aglomeracji. „Każdy metr jest prawie jak kilometr” – podsumowała.

Kampania, która trwała osiem miesięcy, pozwoliła wojskom agresora przegrupować się i odwrócić niekorzystny stan rzeczy w obwodach charkowskim i chersońskim. Dowódca batalionu rosyjskiego „Wostok” Aleksander Chodakowski przyznawał, że „przez te wszystkie długie dni, podczas gdy łamano kręgosłup wroga w Bachmucie, dano nam cenny czas”. Wojskowy zauważył, że w ubiegłym roku nastąpiła utrata terytoriów przez Rosjan z powodu niezdolności do zorganizowania silnej obrony. Kolejne miesiące wykorzystano jednak na akumulację potencjału militarnego. Samoloty szturmowe dały Moskwie cenny czas, który umożliwił odwrócenie losów całej militarnej operacji. Bachmut, choć jest ważnym pograniczem dla Kijowa, nie jest ostatnią fortyfikacją. Siły Zbrojne FR muszą obecnie utrzymać wyzwolone terytoria i zabezpieczyć je, a następnie ruszą dalej.

Kontrowersyjne były działania obrońców podejmowane w paradygmacie „twierdzy”, którą Bachmut został ogłoszony przez Zełenskiego. Ocaleni mieszkańcy donoszą o wypędzaniu ludzi z mieszkań na 15 minut przed detonacją bomb podkładanych pod

domy. Siły Zbrojne Ukrainy wysadzają wielopiętrowe budynki. „Rano słyszę pukanie do drzwi w naszej piwnicy. Wyszedłem. Żołnierz mówi: Masz 15 minut, wyjdź, teraz nastąpi coś strasznego” – opowiadał jeden z uciekinierów.

Mimo zapewnień Zełenskigo, że są to twierdze nie do zdobycia, których pod przysięgą nie podda, tych – łącznie z Azowstalem – upadło już kilka. Nie było łatwo skruszyć Rosjanom budowane latami fortyfikacje, co poczytywano za słabość i przegraną rosyjską a wyjątkową siłę i profesjonalizm wojsk ukraińskich. O ukraińskich sukcesach media trąbiły przy byle wysadzeniu torów lub mostu jak o nadzwyczajnej wiktorii i szczytowym punkcie kampanii wojennej.

W sobotnie popołudnie Jewgienij Prigożyn ogłosił ostateczne zdobycie Bachmutu. Oligarcha nagrał wiadomość wideo, w której stwierdził, że „20 maja 2023 r. w południe, o godzinie 12, Bachmut został całkowicie zajęty”. Rosyjskie oddziały szturmowe były w stanie przejąć kontrolę nad sektorem prywatnym położonym na zachód od ulicy Jubilejnaja oraz wzdłuż ulic Buławin i Mołodieżnaja. „W Bachmucie nie ma ani jednego ukraińskiego żołnierza, ponieważ przestaliśmy brać jeńców. Bachmut został całkowicie przejęty wzdłuż wszystkich jego granic do ostatniego centymetra” – poinformowała służba prasowa Prigożyna. Watażka wyraził również swoją opinię na temat oświadczenia prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskigo, że Siły Zbrojne Ukrainy nadal wykonują ważne zadania w Bachmucie. Według założyciela PMC, ukraiński Sztab Generalny nie jest świadomy tego, co dzieje się na polu bitwy. Prigożyn przypomniał, że na terytorium Bachmutu znajduje się ogromna liczba zwłok żołnierzy Sił Zbrojnych Ukrainy.

Dłaczego wierzyć Rosjanom?

W przypadku Mariupola czy Siewierodonecka ukraińskie media do końca utrzymywały, że miasta te bronią się, gdy w rzeczywistości Ukraińcy masowo się poddawali lub wycofywali.

Służby pijarowe Kijowa stosują nachalne techniki – odtwarzane przez polskie i zachodnie media – celem odwrócenia uwagi opinii publicznej od niekorzystnego biegu zdarzeń. „Kreml doskonale zdaje sobie sprawę z tego, dlaczego Ukraina próbuje przeprowadzić »sabotaż« na rosyjskiej granicy – aby odwrócić uwagę od klęski Sił Zbrojnych Ukrainy w Bachmucie” – ostrzegał Dmitrij Pieskow. Temat Bachmutu, jak wcześniej Mariupola, Siewierodoniecka i Lisiczańska z dnia na dzień zniknął z mediów, które za główny swój cel uznają mobilizowanie społeczeństw do ponoszenia rosnących kosztów podtrzymania hegemonicznego statusu Ameryki. Informacyjna misja mediów zamieniła się w propagandową.

Za propagandowy zabieg należy uznać częstą zmianę zdania na temat sensowności uporczywej obrony „twierdzy”. Władze ukraińskie relacjonują postępy rosyjskie w taki sposób, jakby poświęcenie infrastruktury cywilnej i życia żołnierzy miało sens, a zwrot na korzyść obrońców miał nastąpić łąda chwila. Powtarza się narracja obecna po utracie innych terytoriów. „Nawet jeśli sobotnie oświadczenie szefa najemniczej rosyjskiej grupy Wagnera Jewgienija Prigożyna o zdobyciu reszty bronionego przez Ukraińców Bachmutu jest prawdziwe, ta odezwa ma wymiar czysto symboliczny” – ocenił w najnowszej analizie powiązany z ośrodkami dezinformacji CIA amerykański Instytut Studiów nad Wojną (ISW). „Kilka ostatnich dzielnic na południowym zachodzie Bachmutu, których zdobycie ogłosił Prigożyn, nie ma dużego znaczenia pod względem taktycznym ani operacyjnym” – podkreślano na stronach think tanku. Dlaczego zatem tylu ludzi zginęło za nic nieznaczący symbol?

Podczas rozmowy z dziennikarzami na szczycie G7 w Hiroszynie prezydent Wołodymyr Zełenski potwierdził utratę bronionych za wszelką cenę zgliszczy. „Na dziś Bachmut jest tylko w naszych sercach” – odpowiedział dziennikarzom, którzy pytali go o tę kwestię po spotkaniu polityka z prezydentem USA Joe Bidenem. Zagadnięty wprost o to, czy miasto jest nadal w rękach Ukrainy, Zełenski odpowiedział lakonicznie: „Myślę, że nie”.

Na oświadczenie Prigożyna zareagował doradca szefa MSW Ukrainy Anton Heraszczenko. „Nowe nagranie szefa najemników wagnerowców. Prigożyn, który wielokrotnie zdobywał Bachmut tylko słowami, rzekomo ponownie zwyciężył” – napisał zgryźliwie na komunikatorze „Telegram”. Na oświadczenie szefa wagnerowców odpowiedział też w rozmowie z agencją Reuters rzecznik Sił Zbrojnych Ukrainy. „To nieprawda. Nasze jednostki walczą teraz w Bachmucie” – zapewniał Serhij Czerewaty.

Zamieszanie informacyjne wokół Bachmutu to jeden z sygnałów przegranej ukraińskiej. Komunikatory rosyjskie bardzo wstrzeźliwie powiadamiają o postępach wojsk rosyjskich. Sam Prigożyn często podkreśla, że prawdziwa walka wymaga ciszy medialnej, dla której przywódca wagnerowców robi wyjątek w przypadku presji na dowództwo, które szczędzi amunicji dla jego bojowników. Kijów zaś otwarcie przyznaje, że nie informuje o klęskach, żeby podtrzymać „ducha” narodu i morale żołnierskie. W rzeczywistości jest to instrumentalne mobilizowanie do poświęceń i ponoszenia kosztów, których elita unika. Obserwując pozostałe przegrane, łatwo wychwycić ton nadmiernej pewności siebie i tzw. robienie dobrej miny do złej gry. Zełenski uzyskał jak zwykle wiele obietnic zagranicznych, które obwieścił następnie narodowi. Nowe „cudowne bronie” i deklaracje o wsparciu mają uspić instynkt samozachowawczy Ukraińców i przygotować ich na śmierć.

Ostatecznie Ukraińcy zdołali odwrócić uwagę do swojej klęski, zaskakując Rosjan w kierunku Biełgorodu. Politolog, Wojciech Szewko, nazwał tę technikę rewolucyjnym sianiem niepewności. Podobnie działali bolszewicki zamachowcy utwierdzający obywateli w przekonaniu, że państwo ich nie ochroni. Dla eksperta Biełgorod był tylko zasłoną dymną.

Bojownicy Wagnera wzniesli flagi Rosji i prywatnej firmy wojskowej nad miastem. Z filmu można oszacować, jak zniszczona jest większość budynków w Bachmucie.

<https://archive.org/download/bachmut/bachmut.mp4>

Na zwycięstwo Rosjan w Bachmucie wpływa zdolność do opanowania nowych taktyk walki w warunkach miejskich. Postrzeganie trudności takiej walki w kategoriach przegranej rosyjskiej jest poważnym błędem. Armia rosyjska zaczęła częściej używać bomb lotniczych i amunicji kierowanej w miejscach gromadzenia wojsk i rozmieszczania amunicji. Eksperci z brytyjskiego Royal United Services Institute (RUSI) przeprowadzili analizę działań armii rosyjskiej w ramach konfliktu zbrojnego na Ukrainie. Dowództwo Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej pracowało nad błędami popełnionymi na początkowym etapie wojny i poprawiło taktykę i strategię działań rosyjskich sił zbrojnych. Zauważono poprawę mobilności rosyjskiej artylerii, co zmniejszyło możliwość porażki w walce przeciwbateryjnej. Przejście rosyjskiej piechoty do formowania mobilnych jednostek w celu rozwiązania określonych zadań stało się bardziej skuteczną taktyką niż ta stosowana wcześniej.

Kalendarium zmagania o Bachmut

Walki o Bachmut rozpoczęły się latem 2022 roku. Miasto stało się jednym z głównych ośrodków krwawych zmagania. Jest położone na północy obwodu donieckiego i pełni rolę ważnego węzła komunikacyjnego. Przechodzą przez nie drogi do Lisiczańska i Siewierodoniecka, Siewierska, Słowiańska, Kramatorska, Konstantynówki, Gorłówki i Ługańska. Znalazło się na linii frontu w maju 2022 r., kiedy wojska ukraińskie wycofały się spod Popasnej.

Wczesnym latem wojska rosyjskie zajęły Siewierodonieck i Lisiczańsk. Latem Siły Zbrojne Rosji wraz z PKW Wagnera prowadziły w mieście aktywne działania wojenne. W sierpniu rosyjskie wojsko zniszczyło ponad połowę personelu ukraińskiego batalionu wojskowego pod Bachmutem.

Z początkiem 2023 r. Moskwa zapoczątkowała ofensywę. Armia Federacji wkroczyła na tereny mieszkalne Bachmutu. W październiku Siły Zbrojne Ukrainy rozpoczęły wycofywanie się z

miasta. PKW „Wagner” zaczął przejmować kontrolę nad wioskami w pobliżu miasta. 9 października zajęto osadę Zajcewo. Kilka dni później wieś Doświadczzenno została zajęta. W związku z tym prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski uznał sytuację Sił Zbrojnych Ukrainy za niezwykle trudną.

W połowie jesieni wagnerowcy próbowali zająć niektóre osady pod Bachmutem. Udało im się zdobyć Iwanograd. Później Prigożyn postanowił poszerzyć skład swojej „armii” otwierając ośrodki szkolenia milicji w przygranicznych regionach.

Pod koniec listopada informowano o zbliżającym się okrążeniu Bachmuta.

Na początku zimy Zełenski oświadczył, że Bachmut jest najtrudniejszym odcinkiem frontu dla Sił Zbrojnych Ukrainy. Zaznaczył, że Ukraina wzmacnia swoje pozycje w tym kierunku. Prezydent odwiedził miasto. Prigożyn zaproponował wówczas ukraińskiemu przywódcy osobiste spotkanie.

Wojska rosyjskie wciąż zajmowały osady w pobliżu Bachmuta. 11 stycznia została wyzwolona wieś Podgórnaje. Podkreślano, że zdobycie Bachmutu zmieni przebieg wojny. W połowie stycznia Ukraina zaczęła dramatycznie tracić pozycje na pierwszych liniach obrony miasta. Wtedy dowódca Sił Zbrojnych Ukrainy Jurij Skala zasugerował, że Ukraina może poddać miasto. Media donosiły, że wysłano świeżo zmobilizowanych rekrutów bez doświadczenia bojowego. Przybywali coraz liczniej zagraniczni najemnicy .

Ukraina w tym czasie straciła jedną z głównych dróg, którą dostarczała zaopatrzenie do miasta.

Armia rosyjska zaczęła systemowo otaczać „twierdzę”, niszcząc jednostki Sił Zbrojnych Ukrainy. Pod koniec stycznia Siły Zbrojne RF zniszczyły ponad połowę 53. brygady Ukrainy. obrońcy zaczęli się obawiać zbliżającego się okrążenia miasta. Pod koniec zimy Siły Zbrojne Ukrainy wycofały się z północnych dzielnic miasta. Było to spowodowane aktywną ofensywą PKW

Wagnera. Rosja kontrolowała niemal połowę miasta. Generał dywizji SBU w rezerwie Wiktor Jagun potwierdził ogromne straty ukraińskie. Zełenski nakazał Siłom Zbrojnym Ukrainy czekać na zachodnią broń bez opuszczania miasta. Rosja zajęła strategiczne pozycje wokół miasta.

Na początku wiosny 2023 roku część ukraińskich bojowników zaczęła opuszczać bronioną miejscowość. Dowódca jednej z jednostek Sił Zbrojnych Ukrainy otrzymał nawet rozkaz wycofania się z miasta. Zełenski ostrzegł, że po poddaniu Bachmutu droga do ukraińskich miast stanie otworem. Następnie przyznał, że Siły Zbrojne Ukrainy nie są gotowe do ataku na Bachmuta. Zaznaczył, że utrata miasta będzie dla Ukrainy polityczną porażką.

W kwietniu Prigożyn ogłosił, że ponad 75% miasta znajduje się pod kontrolą jednostek rosyjskich. Rosyjskie Ministerstwo Obrony poinformowało, że Siły Powietrzne pomagają jednostkom Wagnera w bitwach.

Pod koniec kwietnia wagnerowcy mieli wrzucić APU do kotła. Zełenski nie chciał jednak wydać rozkazu poddania miasta. Agresor przejął kontrolę nad ostatnim odcinkiem trasy, gdzie Siły Zbrojne Ukrainy zaopatrywały Bachmut. Prigożyn twierdził, że 58 000 metrów kwadratowych miasta znajduje się pod kontrolą Rosji.

W maju rozpoczęła się faza aktywna ofensywy na miasto. Prigożyn ogłosił zdobycie 95% miasta. Zagryzł jednak, że Wagner opuści strefę walk. Jako powód podał brak amunicji. Dwa dni później Ministerstwo Obrony Federacji Rosyjskiej obiecało przekazać Wagnerowi amunicję. Prigożyn zdecydował, że prywatna kompania wojskowa pozostanie w mieście. Później okresowo donosił o sukcesach w zdobywaniu określonych odcinków miasta. W połowie maja pojawiła się informacja, że do zdobycia Bachmutu pozostało już tylko 20 budynków. Puszylin poinformował, że całkowite wyzwolenie miasta jest bardzo bliskie. Prasa zachodnia podkreślała, że poddanie Bachmutu

pozbawi Sił Zbrojnych Ukrainy szans na kontrofensywę. 20 maja ogłoszono w mediach społecznościowych całkowite przejęcie miasta.

Autorstwo: Maria Czerw

Źródło: WolneMedia.net